

VIỆN KIỂM SÁT NHÂN DÂN
CẤP CAO TẠI HÀ NỘI

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh Phúc

Số: 55/TB-VC1-DS

Hà Nội, ngày 19 tháng 11 năm 2019

VIỆN KSND TỈNH PHÚ THỌ
CÔNG VĂN ĐẾN
Số:.....
Ngày... 25 tháng... 11 năm 2019.

THÔNG BÁO RÚT KINH NGHIỆM

Vụ án kiện đòi tài sản và chia thừa kế

Thông qua công tác kiểm sát giải quyết vụ án “Kiện đòi tài sản và chia thừa kế” giữa nguyên đơn là cụ Diệp Thị Man và bị đơn là bà Hoàng Thị Leo, Tòa án cấp sơ thẩm và Tòa án cấp phúc thẩm vi phạm nghiêm trọng về xác định đối tượng sở hữu tài sản từ đó xác định đối tượng được hưởng di sản không đúng. Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội thấy cần rút kinh nghiệm như sau:

1. Tóm tắt nội dung vụ án

Cụ Diệp Thị Man và cụ Trần Đức Minh có 08 người con chung là ông Trần Đức Thành, ông Trần Đức Vượng, bà Trần Thị Lừu, bà Trần Thị Lương, ông Trần Đức Chuyên, bà Trần Thị Sáu, bà Trần Thị Thu và ông Trần Đức Sinh. Năm 1990, ông Sinh kết hôn với bà Hoàng Thị Leo và ở cùng cụ Man, cụ Minh tại 1.233m² đất thuộc thửa số 388, tờ bản đồ số 19, thôn Tân Lập, xã Đạo Trù, huyện Tam Đảo, tỉnh Vĩnh Phúc. Ông Sinh và bà Leo có 04 con chung là chị Trần Thị Gái, anh Trần Xuân Dũng, anh Trần Xuân Thọ và chị Trần Thị Mai Hương.

Ngày 10/02/2007, cụ Minh chết không để lại di chúc. Ngày 26/6/2011, ông Sinh bị tai nạn chết cũng không để lại di chúc. Ngày 01/11/2012, cụ Man khởi kiện đòi tài sản và chia thừa kế đối với diện tích 1.233m² đất trên. Trong đó, đất đã được cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất ngày 15/7/2000 đứng tên hộ ông Trần Đức Sinh và hiện nay do bà Leo (là vợ ông Sinh) đang quản lý, sử dụng.

2. Quyết định của Tòa án

Tại Bản án dân sự sơ thẩm số 03/2015/DSST ngày 14/7/2015, Tòa án nhân dân huyện Tam Đảo, tỉnh Vĩnh Phúc đã quyết định:

Không chấp nhận yêu cầu của cụ Diệp Thị Man đối với yêu cầu đòi lại diện tích đất 616,5m² và yêu cầu chia di sản thừa kế của cụ Trần Đức Minh để lại là diện tích đất 616,5m² tại thửa số 388, tờ bản đồ số 19 (nay là thửa 254, tờ bản đồ 100) thôn Tân Lập, xã Đạo Trù, huyện Tam Đảo, tỉnh Vĩnh Phúc và 01 ngôi nhà cấp bốn 04 gian.

Ngoài ra, Tòa án cấp sơ thẩm còn quyết định về án phí và quyền kháng

cáo của các đương sự.

Ngày 28/7/2015, Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân huyện Tam Đảo có Quyết định kháng nghị số 333/QĐKN/VKS-DS đề nghị Tòa án cấp phúc thẩm sửa bản án sơ thẩm theo hướng chấp nhận yêu cầu khởi kiện của cụ Man.

Ngày 29/7/2015, cụ Man có đơn kháng cáo không đồng ý với quyết định của Tòa án cấp sơ thẩm.

Tại Bản án dân sự phúc thẩm số 68/2015/DS-PT ngày 10/12/2015, Tòa án nhân dân tỉnh Vĩnh Phúc đã quyết định:

Sửa Bản án dân sự sơ thẩm số 03/2015/DSST ngày 14/7/2015 của Tòa án nhân dân huyện Tam Đảo.

Chấp nhận yêu cầu khởi kiện về việc đòi tài sản và chia thừa kế của cụ Diệp Thị Man.

Buộc bà Hoàng Thị Leo phải có trách nhiệm cắt trả cho cụ Diệp Thị Man phần diện tích đất 784m² (gồm phần đất là tài sản của cụ 504m², đất thừa kế 280m²) nhưng giao cho cụ Man quản lý, sử dụng phần diện tích 803m² (trong đó có 130m² đất ở, 673m² đất vườn) tại thửa số 388, tờ bản đồ số 19 (nay là thửa số 254, tờ bản đồ 100) thôn Tân Lập, xã Đạo Trù, huyện Tam Đảo, tỉnh Vĩnh Phúc.

Cụ Diệp Thị Man được sử dụng phần công trình phụ xây trên phần đất cụ được giao và buộc cụ Man phải thanh toán cho bà Leo số tiền trị giá đất chênh lệch là 4.750.000 đồng.

Giao cho bà Hoàng Thị Leo quản lý, sử dụng phần đất trích công sức 225m², đất thừa kế 224m² tổng cộng 449m² (trong đó có 70m² đất ở, 379m² đất vườn) và tạm giao bà Leo quản lý, sử dụng diện tích đất thừa 410,7m², tổng diện tích 859,7m². Nhưng giao cho bà Leo quản lý, sử dụng phần diện tích 840,7m² đất và ngôi nhà cấp 4 cùng các công trình xây dựng phụ trợ khác nằm trên đất được giao tại thửa số 388, tờ bản đồ số 19 (nay là thửa số 254, tờ bản đồ 100) thôn Tân Lập, xã Đạo Trù, huyện Tam Đảo, tỉnh Vĩnh Phúc.

Buộc bà Hoàng Thị Leo phải có trách nhiệm thanh toán kỹ phần thừa kế đất trị giá bằng tiền cho bà Trần Thị Lương và bà Trần Thị Sáu, mỗi bà là 14.000.000 đồng.

Ngoài ra, Tòa án cấp phúc thẩm còn có quyết định khác và án phí.

Ngày 29/12/2015, bà Hoàng Thị Leo có đơn đề nghị xem xét lại Bản án dân sự phúc thẩm số 68/2015/DS-PT ngày 10/12/2015 của Tòa án nhân dân tỉnh

Vĩnh Phúc theo thủ tục giám đốc thẩm.

Ngày 28/8/2018, Chánh án Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội ra Quyết định kháng nghị số 23/2018/KN-DS đối với bản án dân sự phúc thẩm nêu trên.

Ngày 23/11/2018, Ủy ban thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội đã xét xử giám đốc thẩm, chấp nhận kháng nghị của Chánh án Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội, hủy toàn bộ bản án dân sự phúc thẩm nêu trên và hủy Bản án dân sự sơ thẩm số 03/2015/DS-ST ngày 14/7/2015 của Tòa án nhân dân huyện Tam Đảo, tỉnh Vĩnh Phúc, giao hồ sơ vụ án cho Tòa án nhân dân huyện Tam Đảo, tỉnh Vĩnh Phúc xét xử sơ thẩm lại theo đúng quy định của pháp luật.

3. Những vấn đề cần rút kinh nghiệm

Cụ Man, bà Leo và các đương sự khác trong vụ án đều thống nhất khai nguồn gốc diện tích 1.233m² đất (do thực tế là 1.643,7m² đất) thửa số 388, tờ bản đồ số 19, thôn Tân Lập, xã Đạo Trù, huyện Tam Đảo, tỉnh Vĩnh Phúc là do cụ Minh và cụ Man khai hoang từ những năm 1970. Khi bà Leo về làm dâu, đất chưa được cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất.

Tại Biên bản làm việc ngày 31/3/2014 của Tòa án nhân dân tỉnh Vĩnh Phúc, Ủy ban nhân dân xã Đạo Trù, huyện Tam Đảo, tỉnh Vĩnh Phúc cho biết năm 2000, khi cụ Minh là chủ hộ thì cụ Minh và cụ Man đồng ý cho vợ chồng ông Sinh đất. Cụ Minh đứng ra kê khai, tự nguyện ký bản khai cho vợ chồng ông Sinh toàn bộ đất thổ cư và đất ruộng của gia đình nên việc ông Sinh đứng tên tại giấy chứng nhận quyền sử dụng đất là đúng với nguyện vọng của cụ Minh và cụ Man. Đồng thời, Phòng tài nguyên và môi trường huyện Lập Thạch, tỉnh Vĩnh Phúc xác định thủ tục cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho hộ ông Sinh được lập công khai, đúng quy trình và không có ai khiếu nại sau đó. Ngoài ra, sau khi được cho đất, vợ chồng ông Sinh đã phá ngôi nhà cũ của cụ Man và cụ Minh để xây nhà mới cùng các công trình khác trên đất nhưng không ai có ý kiến phản đối. Như vậy, việc xác định cụ Man và cụ Minh đã cho vợ chồng ông Sinh đất đang tranh chấp là có căn cứ.

Tuy nhiên, sau khi cho đất, cụ Man và cụ Minh vẫn sống cùng vợ chồng ông Sinh và vẫn là thành viên trong hộ gia đình mà ông Sinh là chủ hộ. Do việc cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất diện tích đất trên là cấp cho hộ gia đình chứ không phải là cấp cho cá nhân ông Sinh nên trong trường hợp này phải xác định đất đang tranh chấp là của hộ ông Sinh, trong đó có thành viên là cụ Man và

cụ Minh. Tòa án nhân dân huyện Tam Đảo xác định đất đang tranh chấp là tài sản chung của vợ chồng ông Sinh và bác toàn bộ đơn khởi kiện của nguyên đơn là không đúng. Tòa án nhân dân tỉnh Vĩnh Phúc xác định đất đang tranh chấp là tài sản chung của cụ Man và cụ Minh là chưa có căn cứ vững chắc. Do xác định chưa đúng di sản của cụ Minh và diện tích đất là tài sản riêng của cụ Man nên Tòa án cấp phúc thẩm chia thừa kế di sản của cụ Minh và buộc bà Leo trả đất cho cụ Man là trái quy định của pháp luật gây thiệt hại đến quyền và lợi ích hợp pháp của các đương sự.

Trên đây là những vi phạm cần rút kinh nghiệm trong việc giải quyết vụ án dân sự, Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội thông báo để Viện kiểm sát nhân dân các tỉnh, thành phố trong khu vực nghiên cứu, rút kinh nghiệm nhằm nâng cao chất lượng công tác kiểm sát giải quyết vụ án dân sự. /

Nơi nhận:

- Đ/c Nguyễn Huy Tiến PVTVKSTC (b/c);
- Vụ 9, VP VKS tối cao;
- Đ/c Viện trưởng VC1 (b/c);
- Viện cấp cao 2, 3;
- 28 VKS tỉnh, TP thuộc VC1 (đ/b);
- Các Viện nghiệp vụ; VP VC1;
- Lưu VP, HSKS.

(42b)

**KT. VIỆN TRƯỞNG
PHÓ VIỆN TRƯỞNG**

Phạm Văn Hòa

**VIỆN KIỂM SÁT NHÂN DÂN
TỈNH PHÚ THỌ**

Số:169/SL

Nơi nhận:

- Lãnh đạo;
- 25 đơn vị;
- Lưu VP.

SAO Y BẢN CHÍNH
Phú Thọ, ngày 26 tháng 11 năm 2019

**TL.VIỆN TRƯỞNG
CHÁNH VĂN PHÒNG**

Lê Anh Thọ